

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Telefon: 08 508 121 96

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
19 oktober 2023

Remiss av Stockholms stads reviderade strategi för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2023/758

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen

Sammanfattning

Stockholms stads strategi för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet togs fram 2019 och gällde till och med 2022. Strategin har under våren 2023 reviderats av socialnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder.

Den reviderade strategin fortsätter att fokusera på de fyra områden vilka låg till grund för strategin 2019-2022, något som bidrar till ett långsiktigt och förutsägbart arbete och som innebär att berörda nämnder kan fortsätta med sina åtaganden inom strategins områden.

Strategins huvudsakliga tyngdpunkt är på främjande, tidiga och förebyggande insatser eftersom det skapar bättre förutsättningar att förhindra

uppkomsten av beteenden än att bryta destruktiva och kriminella utvecklingsbanor. Likväl poängteras att barn, unga och unga vuxna med komplex och långt framskriden problematik ska ges bästa möjliga förutsättningar att lämna den kriminella miljön och att de ska erbjudas effektiva och individuellt utformade insatser.

Förvaltningen anser att det är positivt och angeläget att staden har en strategi för arbetet att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Strategin bidrar till ökad samsyn och likställighet inom staden. Förvaltningen ser det som positivt att strategin har ett tydligt fokus på tidigt förebyggande arbete och vikten av både strategisk och operativ samverkan internt, i staden men också med andra huvudmän, exempelvis regionen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet ”Stockholms stads strategi 2023-2026 för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet” till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast den 27 oktober 2023

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, förskolenämnden, utbildningsnämnden, kriminalvården, polisregion Stockholm, Region Stockholm och Skolverket med flera.

Ärendet

Strategin är framtagen för att beskriva hur stadens berörda verksamheter, tillsammans med andra myndigheter och civilsamhället, ska arbeta förebyggande för att barn, unga och unga vuxna inte ska dras in i kriminalitet. Strategin utgör ett komplement till stadens trygghets- och säkerhetsprogram.

Strategin utgår från fyra övergripande prioriterade utgångspunkter som innefattar särskilt utpekade områden inom vilka vissa aktiviteter, arbetssätt och åtgärder ska äga rum på den lokala nivån. Dessa fyra områden är desamma som de vilka låg till grund för föregående strategi och är:

- Strukturerad samverkan
- Förskola, skola och fritid som skyddsfaktorer
- Våldsprevention med ett jämställdhetsperspektiv
- Civilsamhälle och näringsliv

Arbetssätten och de interventioner som beskrivs har fokus på social brottsprevention och utgår från brottslighetens sociala orsaker. Inom varje område presenteras olika insatser, metoder och samverkansformer – alla kopplade till det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet och med ett långsiktigt fokus på att tillförsäkra barn och unga trygga uppväxtvillkor och förutsättningar att skapa sig en bra framtid.

Eftersom tidigt stöd till föräldrar och barn i riskzonen är det mest effektiva och långsiktiga sättet att ta sig an de utmaningar brottsligheten och den kriminella rekryteringen medför lägger strategin stor vikt på det främjande och förebyggande arbetet. Stadens medarbete ska vara uppmärksamma på de riskfaktorer vilka mer än andra indikerar risk för lång och intensiv brottslighet för att därigenom tidigt kunna sätta in stöd och hjälp till barn och unga i behov. De barn och unga vilka redan utvecklat en långtgående och komplex problematik ska tillförsäkras effektiva och kvalitativa insatser för att ges så bra förutsättningar som möjligt att lämna den kriminella världen.

Skolan och en positiv skolanknytning utgör den kanske mest framträdande skyddsfaktorn vad gäller risken att utveckla en kriminell livsstil och strategin lägger därför stor vikt vid att barn i riskzonen håller fast vid och fullföljer sin skolgång. Eftersom fullständiga betyg och en avklarad skolgång inte enbart skyddar mot kriminalitet utan också minskar risken för annan social utsatthet som missbruk, arbetslöshet och psykisk ohälsa, problem som ofta hör ihop med och är och nära kopplade till risken att dras in i kriminalitet har staden ett utvecklat fokus på att få skolan att fungera för barn i riskzonen.

Även samverkan med polisen är något som lyfts i strategin. Bland annat uppmanas socialtjänsten att i högre utsträckning använda sig av lagrummet 31 § LuL för att initiera en polisutredning när det misstänkta barnet inte är straffmyndigt. Även de samlökaliserade socialsekreterarna hos polis förs fram som en samverkansform vilken förbättrat samarbetet mellan socialtjänst och polis och som inneburit att en ökad förståelse för varandras yrken och kompetenser.

Även en hög inskrivningsgrad i förskolan är centralt för det långsiktiga brottsförebyggande arbetet av två olika skäl. Det första är att förskolans verksamhet förbereder barnen inför skolan och därmed ökar deras chanser till en positiv skolgång. Forskning har också visat att barns pedagogiska utveckling främjas av att de går i förskola. Det andra skälet är att förskolan kan uppmärksamma barn med behov av stöd i ett tidigt skede så att dessa snabbt kan få stöd och hjälp.

Då brottslighet i allmänhet och våldsbrott i synnerhet är så nära sammankopplade med destruktiva manlighetsnormer är en viktig del av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet att tillsammans med barn och unga ifrågasätta och diskutera dessa normer.

Civilsamhället och dess organisationer lyfts också fram som en central resurs i arbetet mot att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. För att nå personer utan tilltro till myndigheter och med hög risk för lång och intensiv brottslig bana kan civilsamhällets aktörer ibland vara avgörande. Även de bostadsbolag och hyresvärdar som står för bostadsbeståndet i staden förs fram som viktiga aktörer vad gäller att uppmärksamma brott. De bidrar i arbetet med att göra områden trygga och attraktiva vilket försvårar för brottsligheten att få fäste.

Genomförande och uppföljning

För att nå målen med denna strategi krävs att varje stadsdelsnämnd och berörda facknämnder (arbetsmarknadsnämnden, förskolenämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden) utarbetar en handlingsplan avseende det lokala arbetet.

Socialnämnden kan vid behov genom sin samordnande och stadsövergripande roll stödja övriga nämnder i detta arbete.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab i samarbete med sociala avdelningen och förskoleavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och i pensionärsrådet den 9 oktober.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att det är positivt och angeläget att staden har en strategi för arbetet att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Strategin bidrar till ökad samsyn och likställighet inom staden.

Förvaltningen ser det som positivt att strategin har ett tydligt fokus på tidigt förebyggande arbete och vikten av både strategisk och operativ samverkan internt, i staden men också med andra huvudmän, exempelvis regionen. Även kopplingen till andra styrdokument såsom stadens Trygghetsprogram, Stadens säkerhetsprogram samt samverkansöverenskommelser är tydlig.

Förvaltningen fortsätter att tillsammans med lokalpolisen och utbildningsförvaltningen utveckla arbetet med att förhindra att ungdomar dras in i kriminalitet. Förvaltningens socialsekreterare placerad hos lokalpolisen bidrar till ett mer strukturerat arbete och en löpande nulägesbild som gör att förvaltningen kan rikta insatser i det uppsökande och förebyggande arbetet, på grupp- och individnivå.

Förvaltningen har två skolsociala team. Det första skolsociala teamet som förvaltningen byggde upp i samarbete med utbildningsförvaltningen är implementerat i ordinarie verksamhet. Detta uppdrag omfattar elever i årskurserna 2-8 och med en frånvaro mellan 20-80 procent och utgår dels från insatser i skolmiljön och familjebehandling. Det andra skolsociala teamet är nytt och dess uppdrag omfattar även yngre barn i mellanstadieålder som har en skolfrånvaro över 80 procent eller inte alls går i skolan.

Med stöd av socialförvaltningen och i samarbete med andra stadsdelsförvaltningar följer förvaltningen utvecklingen mot en socialtjänst som är mer förebyggande och har möjlighet att ge tidigt och snabbt stöd. Utökad samverkan med skola och förskola är initierad för att under året kunna erbjuda föräldrastödsprogrammet Alla barn i centrum grupp (ABC) för mellanstadiebarn. Förvaltningens preventionsgrupp bjuder även in till föräldracaféer med olika teman.

Inom förskolan har ABC genomförts i grupper för barn i åldern 3-7 år samt för barn i åldern 0-2 år. Alla föräldrar som önskat plats på utbildningarna har fått en plats och under hösten 2023 planeras flera grupper starta.

Att så många barn som möjligt tar del av förskolans verksamhet ser förvaltningens som viktigt eftersom det ökar möjligheterna till tidigt och förebyggande stöd men också för att rusta barn inför skolan och ge dem bättre förutsättningar att klara skolans kunskapskrav. Inom Södermalms stadsdelsområde är andelen barn inskrivna i förskola högt, 96 procent. De barn som inte är inskrivna i förskola kommer att få ett informationsbrev om förskola och allmän förskola. Utifrån ändringar i skollagen som syftar till att fler barn ska gå i förskola och få möjlighet till bättre språkutveckling i svenska har förvaltningen även ett uppsökande uppdrag.

Förskoleavdelningens lokala nätverk för barns rättigheter har lyft teman som exempelvis barn med skyddade personuppgifter, orosanmälan och misstanke om att barn far illa. Dessa tillfällen har bidragit till en ökad samverkan mellan förskolan och socialtjänsten och samverkan och samarbetet behöver fortsätta stärkas.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Stockholms stads strategi 2023-2026 för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2023-09-29
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2023-09-29